

Onderwerp

Effecten decembercirculaire 2021

Datum	18 januari 2022	Naam en telefoon	Coen van den Hout (9380)
Afdeling	F&C	Portefeuillehouder	Frank den Brok

Wat adviseer je te besluiten?

1. De financiële effecten voor 2021 te verwerken bij de jaarrekening 2021 (toelichting en resultaatbestemming);
2. De financiële effecten voor 2022 en volgende jaren gelijktijdig met de meicirculaire 2022 te verwerken;
3. De raad te informeren over dit besluit.

Wat is de aanleiding voor deze informatie?

Gedurende het jaar verschijnen er drie circulaire over het gemeentefonds (algemene uitkering). In mei, september en december. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september de vertaling van de Miljoenennota, december geeft de vertaling van de Najaarsnota van de rijksoverheid en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

Deze decembercirculaire bevat daarnaast deze keer ook een aanvullend compensatiepakket corona.

Wat is de kernboodschap?

1. Samenvattend financieel beeld

De decembercirculaire geeft een overzicht van de financiële effecten vanaf het jaar 2021.

+ is nadeel: lagere inkomsten

- is voordeel: hogere inkomsten

	2021	2022	2023	2024	2025
Decembercirculaire 2021	-197.289	-202.184	-196.513	-195.631	-196.488
Septemercirculaire 2021	-194.739	-200.976	-195.645	-194.778	-195.627
Saldo	-2.550	-1.208	-868	-853	-861
Totaal af te zonderen via resultaatbestemming jaarrekening/ meicirculaire 2022	2.386	1.001	857	840	847
Netto ontwikkeling	-164	-207	-11	-13	-14

De conclusies uit de circulaire zijn:

- Het structureel effect vanuit de decembercirculaire is nihil te noemen.
- Er is sprake van een voordeel van € 164.000 in 2021 en € 207.000 in 2022.
- Voor het jaar 2021 ontvangen we nog een bedrag van ruim € 2,5 miljoen extra. Dit is voor het overgrote deel voor compensatiemaatregelen COVID-19 (€ 1,7 miljoen). Daarnaast ontvangen we in 2021 ruim € 0,5 miljoen voor het versterken van de gemeentelijke dienstverlening. Dit komt voort uit de aanbevelingen naar aanleiding van de toeslagenaffaire. Het bijzondere aan deze twee posten is uiteraard dat we deze niet meer in 2021 kunnen besteden. Daarom kunnen/mogen we niet anders dan dit bedrag eerst in de jaarrekening 2021 te verwerken als extra inkomst en de bedragen via de resultaatbestemming bij de jaarrekening over te hevelen naar 2022. Dit om besteding in 2022 mogelijk te maken. We oormerken dit geld voor de genoemde doelen. Concrete voorstellen leggen we voor bij de resultaatbestemming jaarrekening 2022.
- Voor het jaar 2022 ontvangen we een extra bedrag van € 1,2 miljoen. Voor het belangrijkste deel is dit voor compensatie van hogere salariskosten in het zorgdomein, voor het versterken van de gemeentelijke dienstverlening en voor hogere kosten verkiezingen (i.v.m. COVID-19). Deze effecten nemen we mee gelijktijdig bij de doorrekening van de meicirculaire. Dit doen we om de gemeenteraad in mei een goed totaalbeeld te geven omver de ontwikkelingen van de algemene uitkering.

Naast de decembercirculaire ontvangen we begin 2022 een bedrag van € 0,9 miljoen als specifieke uitkering voor energie-armoede. Dit bedrag is bedoeld om de huishoudens die te maken hebben met energiearmoede en zich in een kwetsbare positie bevinden – vanwege de gestegen energielasten – op korte termijn te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen.

2. Analyse op hoofdlijnen

Geen structureel effect

Het structureel effect vanuit de decembercirculaire, na de af te zonderen bedragen, is nihil te noemen.

Naast onderstaande toelichting is er een beperkt voordeel in 2021 en 2022 door stijging van de uitkeringsfactor.

Subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg: € 107.000 in 2021

In mei 2019 hebben de VNG en het Rijk afspraken gemaakt over de inrichting van een subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg met een looptijd tot eind december 2021. Hiertoe is destijds € 20 miljoen vanuit de € 420 miljoen aan tijdelijke extra middelen Jeugdhulp voor gemeenten apart gehouden op de begroting van het ministerie van VWS. Via de subsidieregeling kunnen aanbieders van cruciale jeugdhulp tijdelijke liquiditeitssteun ontvangen indien dit noodzakelijk is om continuïteit van zorg te garanderen. Er is afgesproken dat de middelen na afloop van de subsidieregeling weer worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Momenteel is nog € 18,9 miljoen beschikbaar in de subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg. Het overige deel, € 1,1 miljoen, is momenteel als liquiditeitssteun uitgekeerd. In deze circulaire wordt de nog beschikbare € 18,9 miljoen toegevoegd aan het jeugdhulpbudget voor het jaar 2021. De resterende € 1,1 miljoen wordt op een later moment - na terugbetaling door de aanbieders teruggestort in het gemeentefonds. Dit is een eenmalig voordeel in 2021 voor de gemeente Oss van € 107.000.

3. Af te zonderen posten via resultaatbestemming jaarrekening en meicirculaire 2022

In de decembercirculaire zitten diverse bedragen voor specifieke onderwerpen. Belangrijke posten hierin zijn de gelden die we krijgen voor compensatiemaatregelen COVID 19.

Onderstaand een overzicht van deze posten:

Bedragen € 1.000					
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Decembercirculaire 2021	-2.550	-1.208	-868	-853	-861
Af te zonderen posten via resultaatbestemming jaarrekening/ meicirculaire 2022					
Salariskosten zorgdomein	0	465	461	461	465
Versterken gemeentelijke dienstverlening					
- Robuust rechtsbeschermingssysteem	113	118	127	127	128
- Versterking ondersteuning wijkteams	219	228	226	225	227
- Impuls integraal werken	174	30	16	0	0
- Systeempleren	26	27	27	27	27
Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	52	0	0	0	0
Versterken aanbod dementie	50	0	0	0	0
Inburgering	29	0	0	0	0
Voor aanvullende compensatiemaatregelen COVID-19					
- Maatschappelijke opvang	700	0	0	0	0
- Meerkosten Jeugd	148	0	0	0	0
- Meerkosten Wmo	128	0	0	0	0
- Cultuurmiddelen	211	0	0	0	0
- Extra kosten verkiezingen	0	133	0	0	0
- Beschermde wonen	96	0	0	0	0
- Werkvoorzieningschap (WSW)	440	0	0	0	0
Totaal af te zonderen posten	2.386	1.001	857	840	847
Netto ontwikkeling	-164	-207	-11	-13	-14

Toelichting:

Salariskosten zorgdomein: € 465.000

De Tweede Kamer heeft op 16 september 2021 de motie Hijink/Bikker aangenomen over het vrijmaken van extra financiële middelen voor zorgsalarissen. Het kabinet heeft besloten om een bedrag van € 675 miljoen beschikbaar te stellen om de zorgsalarissen in het midden van het loonegebouw extra te verhogen. Het kabinet stelt vanaf 2022 jaarlijks € 94 miljoen beschikbaar aan gemeenten, zodat zij de financiële middelen hebben om de stijging van de zorgsalarissen in het sociaal domein mogelijk te kunnen maken. Dit bedrag is zowel voor jeugdhulp, Wmo 2015 en WMO huishoudelijke hulp.

We zonderen dit bedrag bij de eerste financiële rapportage af en storten dit bedrag in onze stelpost voor loon- en prijscompensatie om de kostenstijging binnen WMO en Jeugd deels op te vangen. We schatten in een bedrag van € 1,5 tot € 1,7 miljoen nodig te hebben om de extra loonstijging in de contracten aan te passen. We krijgen dus (fors) te weinig compensatie vanuit het Rijk.

Versterken dienstverlening gemeenten: € 0,5 miljoen in 2021 - € 0,4 miljoen in 2025

In de reactie van het kabinet van 15 januari 2021 op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is toegelicht dat naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden. Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar te stellen. Het Rijk kan zich voorstellen dat de transitie niet in deze periode kan worden voltooid en zal daarom vroegtijdig met de VNG het gesprek aangaan over de periode na 2027.

Om de dienstverlening bij gemeenten te versterken en mensen in kwetsbare posities extra te ondersteunen heeft de VNG een visiedocument opgesteld met daarin activiteiten die met name inzetten op het vergroten van de menselijke maat in de dienstverlening, ontwikkeling van professionals en systematisch leren, zodat waar nodig structurele verbeteringen op zowel rijksniveau als gemeentelijk niveau worden doorgevoerd. Het visiedocument van de VNG is langs acht actielijnen uitgewerkt.

De acht actielijnen zijn:

1. Digitale dienstverlening: voor 2021 en 2022 geen middelen via het gemeentefonds. Voor de jaren daarna wordt de uitkeringswijze nog gezien.
2. Robuust rechtsbeschermingssysteem: € 113.000 in 2021 oplopend tot € 128.000 in 2025. De resultaten van de aanpak door gemeenten zijn: (juridische) toegang versnellen, betere gemeentelijke juridische dienstverlening, pilot robuuste rechtsbescherming.
3. Systeempleren en stedelijke vernieuwing: jaarlijks vanaf 2021 € 27.000. Projectmatige ruimte om de lerende uitvoeringspraktijk vorm te geven, aansluiting bij netwerk programma Leefbaarheid en Veiligheid.
4. Versterking ondersteuning wijkteams: € 219.000 in 2021 oplopend tot € 227.000 in 2025.
5. Impuls integraal werken: € 174.000 in 2021 en € 30.000 in 2022/ €16.000 in 2023.
6. Toekomstscenario's Kind- en gezinsbescherming: geen middelen in 2021. Meer informatie over de verdeling van de middelen voor 2022 en verder volgt in de meicirculaire 2022.
7. Risicovol verward gedrag: € 10 miljoen via een decentralisatie-uitkering (volgt later).
8. Programmatische ondersteuning van gemeenten: De middelen worden via de begroting van het ministerie van BZK aan de VNG ter beschikking gesteld. De VNG bepaalt samen met gemeentelijke dienstverleningskoepels en andere partijen de besteding van de middelen voor de collectieve ondersteuning van gemeenten.

Omdat deze middelen specifiek zijn toebedeeld naar aanleiding van de toeslagenaffaire willen we deze middelen reserveren via de jaarrekening (gelden 2021) en via de meicirculaire 2022. We stellen voor om deze gelden apart te reserveren in een stelpost en dat plannen hiervoor eerst uitgewerkt worden, waarna het college deze gelden definitief beschikbaar stellen.

Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht: € 52.000

Op 1 juli 2022 treedt naar verwachting de nieuwe Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen in werking. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexere projecten. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Onder de Wkb zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen

bepaalde taken en krijgen gemeenten er extra taken bij, zoals registratie en beoordeling van de Wkb-meldingen. Voor de noodzakelijke voorbereidingen voor deze nieuwe wet ontvangen we in 2021 eenmalig € 52.000. Voorgesteld wordt om dit geld via de resultaatbestemming van de jaarrekening over te hevelen naar 2022.

Versterken aanbod dementie: € 50.000 in 2021

We ontvangen € 50.000 in 2021 voor het versterken van het aanbod voor thuiswonende mensen met dementie. We stellen voor dit bedrag via de resultaatbestemming van de jaarrekening over te hevelen naar 2022.

Inburgering: € 29.000 in 2021

We ontvangen € 17.000 extra geormerkt geld voor de uitvoering van inburgering. Daarnaast ontvangen we € 12.000 voor zogenaamde einde lening inburgeringsplichtig (ELIPs). Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Gemeenten zullen inburgeraars die tot deze doelgroep behoren begeleiden.

Voor aanvullende compensatiemaatregelen COVID-19

Covid-19: Maatschappelijke opvang: € 700.000 (in 2021)

Voor coronaondersteuning ontvangen we in 2021 € 700.000 extra voor maatschappelijke opvang. Dit geld ontvangen we als centrumgemeente.

Covid-19: Meerkosten Jeugd: € 148.000 (in 2021)

We ontvangen in 2021 € 148.000 voor de continuïteit van jeugdzorg. De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat meerkosten binnen het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo) als gevolg van de coronapandemie in 2021 door het Rijk worden gecompenseerd. Deze compensatie betreft een afrondende afspraak voor meerkosten over 2021.

Covid-19: Meerkosten Wmo: € 128.000 (in 2021)

We ontvangen in 2021 € 128.000 voor de continuïteit van zorg (Wmo). De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat meerkosten binnen het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo) als gevolg van de coronapandemie in 2021 door het Rijk worden gecompenseerd. Deze compensatie betreft een afrondende afspraak voor meerkosten over 2021.

Covid-19: Cultuurmiddelen: € 211.000 (in 2021)

We ontvangen in 2021 € 211.000 voor de ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur. Dit bedrag is voor de 2^e helft van 2021 en komt bovenop het bedrag van € 254.000 wat we eerder hebben ontvangen voor de 1^e helft van 2021.

Covid-19: Extra kosten verkiezingen: € 133.000 (in 2022)

We ontvangen in 2022 € 133.000 extra voor de organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen. Dit bedrag is onder andere voor de extra organisatie en het instellen van stemlokalen voor vervroegd stemmen.

COVID-19: beschermd wonen: € 96.000

We ontvangen in 2021 € 96.000. Dit bedrag heeft betrekking op COVID-19 compensatie.

Covid-19: Werkvoorzieningsschap (WSW): € 440.000 (in 2021)

We ontvangen € 440.000 in 2021 voor het opvangen van exploitatietekorten bij sociale werkbedrijven. Dit is bedoeld voor de periode 1 januari tot 1 oktober 2021. Dit bedrag betalen we door aan ons SW bedrijf.

Wat is het vervolg?

- de financiële effecten voor 2021 verwerken we bij de jaarrekening 2021 (toelichting en resultaatbestemming). De voorstellen voor resultaatbestemming worden uitgewerkt waarbij in principe niet bestede gelden voor COVID-19 compensatie worden overgeheveld naar 2022.
- de financiële effecten voor 2022 nemen we mee bij de uitwerking van de meicirculaire 2022.

Communicatie

De gemeenteraad via deze informatienota te informeren over de uitkomsten van de decembercirculaire 2021.

Bijlagen

-

Samenvatting (=korte inhoud)

Kennis te nemen van de effecten van de decembercirculaire, met daarin belangrijkste financiële gevolgen:

- Het structureel effect vanuit de decembercirculaire is nihil te noemen.
- Er is sprake van een voordeel van € 164.000 in 2021 en € 208.000 in 2022.
- Voor het jaar 2021 ontvangen we nog een bedrag van ruim € 2,5 miljoen extra. Dit is voor het overgrote deel voor compensatiemaatregelen COVID-19 (€ 1,7 miljoen). Daarnaast ontvangen we in 2021 ruim € 0,5 miljoen voor het versterken van de gemeentelijke dienstverlening. Dit komt voort uit de aanbevelingen naar aanleiding van de toeslagenaffaire.
- Voor het jaar 2022 ontvangen we een extra bedrag van € 1,2 miljoen. Voor het belangrijkste deel is dit voor compensatie van hogere salariskosten in het zorgdomein, voor het versterken van de gemeentelijke dienstverlening en voor hogere kosten verkiezingen (i.v.m. COVID-19). Deze effecten nemen we mee bij de doorrekening van de meicirculaire 2022